

РЕЗЮМЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕ

unicef
за Всяко дете

„НАГЛАСИ КЪМ
ПРИЛАГАНЕТО
НА БЪЛГАРСКИЯ
ИМУНИЗАЦИОНЕН
КАЛЕНДАР ПРИ ДЕЦА“

Министерство на
Здравеопазването

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО И МЕТОДОЛОГИЯ

Изследването „Нагласи към прилагането на българския имунизационен календар при деца“ е проведено от социологическа агенция „Глобал Метрикс“ по поръчка на УНИЦЕФ България, в партньорство с Министерство на здравеопазването. Основните цели са да се проучат нагласите, бариерите и мотивите на родителите и полагащите грижи лица относно рутинната ваксинация на деца.

Изследването включва: 1/ количествено проучване сред 1002 родители и лица, полагащи грижи за деца на възраст между 0 и 4 години, подбрани на базата на двустепенна стратифицирана гнездова извадка. Проучването е проведено по метода „лице в лице“ чрез таблет и е представително за родителите и лицата, полагащи грижа за деца между 0 и 4-годишна възраст; 2/ подсилена извадка от 182 родители и лица, полагащи грижи за деца, които съзнателно не са ваксинирали децата си (допълнителна извадка); 3/ национално проучване, представително за общопрактикуващите лекари. То обхваща извадка от 350 общопрактикуващи лекари в страната, които имат в своята практика деца; 4/ фокус групи и дълбочинни интервюта сред живеещи в България майки на деца от 0 до 7 години от Украйна – проведени са 6 групови дискусии и 10 дълбочинни интервюта на територията на областите София, Варна и Бургас.

Проучването сред родителите обхваща въпроси, свързани с общите нагласи към ваксинирането, причините за отказ или прекъсване на ваксинирането на децата им, степента на информираност, както и с основните фактори, които повлияват решенията на родителите в страната. Проучването сред ОПЛ анализира процеса на прилагане на българския имунизационен календар от гледна точка на медицинските специалисти, които го прилагат, как протича комуникацията им с родителите и кои са основните предизвикателства, с които се сблъскват по отношение на ваксинирането.

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО

Изследването показва, че към момента около 9% от родителите на деца на възраст от 0 до 4 г. не са поставили всички задължителни ваксини на децата си. Интересно е да се отбележи, че тази тенденция е по-слаба, когато става въпрос за друго, по-голямо дете в семейството. В изследваната съвкупност при родителите, които имат и друго дете, на възраст над 4 г., делът на неваксинираните деца е около 4%. Изследването не позволява да направим категоричен извод дали това е сигнал за отчетлива тенденция към увеличаване на дела на неваксинираните деца, или е възрастова специфика в избора на родителите, която с времето може да се промени, но все пак е индикация, че неваксинираните деца в групата 0–4 г. са повече в сравнение с групата 4–18 г. Други косвени индикатори, в това число и мнението на общопрактикуващите лекари, обаче ни дават основание да смятаме, че има тенденция към нарастване на дела на родителите, които по собствено решение отказват задължителната имунизация на децата си.

Основни притеснения и нагласи по отношение на ваксинирането

И в трите целеви групи се споделя мнението, че основната причина родителите да отказват да ваксинират децата си е притеснението от **възможни странични ефекти**. Двете групи родители са относително единодушни, че най-разпространените притеснения са свързани с качеството на ваксините и наличието на вредни съставки в тях. Медицинските специалисти се присъединяват към тезата, че основната причина родителите да не ваксинират децата си е страхът от странични ефекти. Значително по-често от родителите обаче те отдават отказа от ваксина на вярата във фалшиви новини.

Трябва да се отбележи, че между мненията на двете групи родители се забелязват и значими разлики по отношение на причините за тези нагласи. В националната представителна извадка родителите на деца от 0 до 4 години много по-често отдават причините за отказ от ваксинация на ниска грамотност, на убеждението, че вредите са повече от ползите, както и на заблуди в резултат на фалшиви новини. Родителите, които по свой избор не са поставили всички задължителни ваксини на децата си, от своя страна, потвърждават, че основен мотив за отказ от ваксиниране на децата е убеждението, че ваксините носят повече вреди, отколкото ползи. Значително по-често обаче те твърдят, че ваксините съдържат вредни съставки, че има съмнения за качеството им и че от ваксините няма никаква полза.

Данните сочат, че част от притесненията са значително по-отчетливо изразени сред родителите, които не ваксинират децата си. Такива са страховете от причиняване на аутизъм, разбирането за изграждане на собствен имунитет, както и тезата, че заболяванията, за които се поставят ваксините, вече не съществуват или се лекуват с терапия, която е по-щадяща от ваксината. Важно е също така да отбележим, че родителите, които съзнателно не ваксинират децата си, не осъзнават, че ваксините предотвратяват появата или разрастването на епидемии, както и тежките заболявания. Тук е интересно да се спомене, че голяма част от родителите са взели решение да спрат изпълнението на задължителния ваксинационен календар след поставянето на определена ваксина (32,2%).

Според общопрактикуващите лекари, участвали в проучването, основните причини, които родителите изтъкват за решението си да не ваксинират децата си, е притеснението, че ваксините причиняват аутизъм (18,4%). Следващите две най-често посочвани причини са притесненията от странични ефекти (15,8%) и от вредни съставки в съдържанието на ваксините (14,5%).

Тези данни се потвърждават и от проучването сред родителите на неваксинирани деца. Като основна причина анкетираните от тази целева група най-често посочват твърденията, че във ваксините има вредни съставки и че те причиняват странични ефекти. Силно разпространени са нагласите, че ваксините имат за цел само да увеличават печалбите на фармацевтичните компании, че не са качествени и съдържат доказано вредни за децата вещества. Въпреки често споделяните притеснения по отношение на съставките и ефекта от ваксините, основен дял от родителите, които не са ваксинирали децата си, биха променили решението си, ако това е причина да не получат достъп до желаното от тях образование (52,9%). Другите по-често споделяни причини за промяна на решението са свързани с наличието на много болни в населеното място, където живеят (30%), и с вероятността детето им да се разболее от болест, за която има ваксина (28,6%). С относително по-ниски дялове се обособяват родителите, които биха променили мнението си, ако ги убеди специалист (22,9%) или получат повече информация за ползите от ваксините (25,7%). Около 60% от изследваните медицински специалисти в страната споделят, че според тях обичайно родителите имат притеснения за „някои“ ваксини (23,2%) или за „всички“ ваксини (36,1%), които се поставят на децата им. Според лекарите най-честият повод за притеснения по отношение на „някои“ от ваксините е комбинираната ваксина срещу морбили, паротит и рубеола. Макар повечето лекари (76%) да декларират, че дават разяснения за действието на ваксините, те рядко насочват родителите към допълнителна информация (20,6%). Според получените данни все пак лекарите рядко имат ситуации, в които родители изразяват нежелание да ваксинират децата си (при 35,7% никога не се е случвало, за 58% по-скоро рядко се случва, едва 6% посочват, че това се случва често). Това се потвърждава и от данните от националното представително проучване, което установи, че родителите, които по личен избор не ваксинират децата си, са около 9%.

Интересно е, че макар голяма част от родителите, които не са поставили всички задължителни ваксини на децата си (60%), да смятат, че мнението им за ваксините не може да бъде променено, тези, които допускат, че това е възможно (38%), най-често биха променили мнението си по причина, че детето им няма да има достъп до желаното от тях образование. Това показва, че създадените институционални мерки са в правилна посока.

Около една четвърт от медицинските специалисти смятат, че през последните пет години се е повишил броят на родителите, които не желаят да ваксинират детето си (24%). Важно е да се отбележи, че все пак преобладаващата част от личните лекари (60,7%) не улавят съществена промяна по отношение на нагласите към ваксиниране. Това, заедно с поредица от други индикатори, показва, че антиваксьорските настроения не са равномерно разпространени сред всички обществени групи, а са концентрирани в своеобразни кълстери и в специфични обществени прослойки. Според лекарите, с по-ниски нива на ваксинация са представителите на малцинствени общности и нискообразовани групи, но към тях се прибавят и антиваксьорски настроени групи без специфичен социален профил – родители, които просто се поддават на фалшиви новини или четат специфични източници на информация.

Ковид и влиянието му върху процеса по ваксиниране

На национално ниво повечето родители не са променили нагласите си към ваксинирането поради ситуацията с Covid-19. Близко 71% от изследваните родители и лица, които полагат грижи за деца, споделят, че са запазили положителното си отношение към ваксините. Пандемията е повлияла на 18,5% от родителите, като около 11,7% са променили мнението си по отношение на ваксинациите към положително, а 6,8% към отрицателно. Медицинските специалисти показват по-силна чувствителност по темата, като близо 19% от тях смятат, че пандемията се е отразила негативно върху отношението на родителите към ваксините.

Малко над 58% от родителите с неваксинирани деца, от своя страна, запазват досегашното си негативно мнение за поставянето на ваксини. Сред тях се наблюдава и сериозен дял на родители,

които са променили мнението си към отрицателно (33,5%). Родителите от ромски произход са влошили най-сериозно отношението си към ваксините в следствие на ситуацията с Covid-19.

Информираност

Родителите и лицата, полагащи грижи за деца, оценяват високо информираността си по отношение на ваксините от имунизационния календар за деца на възраст от 0 до 4 години. Въпреки това около 30% от родителите и в двете целеви групи смятат, че са информирани по темата, но не в пълнота. Интересът към информация, свързана с ваксините, е значително по-слаб сред родителите, които не са поставили всички задължителни ваксини на децата си. Общият дял на родители на неваксинирани деца, които са споделили, че не търсят информация преди поставянето на ваксина, е 45,6%, срещу 29,2% при родителите на национално ниво. Това показва, че веднъж формирала своите нагласи, тази група не търси други мнения и аргументи, както и че предотвратяването на появата на антиваксърските нагласи чрез научни обяснения и аргументи е също толкова важно, колкото и борбата с наличието на антиваксърски настроения в последствие, след тяхната поява. Данните сочат, че 61,5% от родителите, които са взели решение да не имунизират децата си, все пак са поставили някои от задължителните ваксини, но близо 40% от тях не търсят никаква информация за ваксините, преди те да бъдат поставени на децата им. Сред родителите от ромски произход липсата на информация е значително по-силно изразена, както при основната съвкупност, така и сред родителите на неваксинирани деца. Според медицинските специалисти делът на родителите, които използват достоверна информация, е приблизително около 65%¹.

Информационните канали, които използват родителите, са основен фактор за нивото им на информираност и за нагласите, които формират по отношение на задължителните ваксини. Сравнителният анализ между двете целеви групи показва, че противниците на ваксините значително по-често се доверяват на мнения, които не са на медицински специалисти. Тези мнения най-често са на други родители, с които общуват (43,2%), и на родители, които

вече са се отказали от ваксините (38,6%). Значително по-разпространено е и търсенето на информация от интернет източници, форуми и фейсбук групи. Сред родителите на национално ниво, от друга страна, за достоверен източник на информация по отношение на ваксините се приемат основно общопрактикуващите лекари (85,1%).

В контекста на по-ниското доверие към медицинските специалисти сред родителите на неваксинирани деца се забелязва, че те по-рядко са получавали информация за действието на ваксините, когато са посещавали общопрактикуващия лекар на детето си (28%), и много по-рядко споделят, че медицинските специалисти са отговорили на въпросите им (28%). При посещенията при общопрактикуващ лекар по-голямата част от родителите, които не са ваксинирали децата си с всички задължителни ваксини, са били обсъждани рисковете при отказ от ваксина (52,2%). Родителите на национално ниво, от друга страна, в голямата си част споделят, че им е било обяснено действието на ваксините (64,8%) и че са получили отговори на въпросите си (53,7%). Родителите на неваксинирани деца по-често заявяват, че срещат трудности в комуникацията с общопрактикуващия лекар на детето си, като най-често срещаното предизвикателство е различието в мненията по отношение на ваксините. Сред родителите на национално ниво най-честият проблем в комуникацията е трудно осъществимата връзка по телефона.

Броят на познанствата с родители, които не ваксинират децата си, оказва силно влияние върху нагласите на родителите, които вече са отказали да поставят част от задължителните или всички задължителни ваксини на детето си. Според получените данни поголемият кръг родители със сходни негативни нагласи към ваксините влияе най-силно върху вярванията, че има вредни съставки във ваксините, че ваксините причиняват аутизъм, че вредите от тях са повече от ползите и че качеството им е съмнително. Макар тези тенденции да са видими и сред родителите от основната извадка, наличието на повече противници на ваксините в обкръжението влияе относително по-слабо на тяхното мнение. Сред широката общественост делът на родителите, които познават лично поне един родител, отказал да поставя ваксини на децата си, е

¹ Средна оценка, на база на съвкупните отговори на всички общопрактикуващи лекари, участвали в изследването.

41,4%. Докато при родителите на деца с неизпълнен имунизационен календар този дял е 84,3%.

Родителите на неваксинирани деца не са изцяло консистентни в мненията си по отношение на това дали имат нужда от информация, и от каква. Макар често да са негативно настроени към възможността да потърсят повече информация, се обособяват определени теми, по които биха искали да се информират. Трите най-често посочвани теми се припокриват със заявените от основната извадка и са, както следва:

Безопасни ли са ваксините?; Може ли ваксината да разболее детето ми?; Как действат ваксините?.

Изследването с фокусирани групови дискусии и дълбочинни интервюта сред лицата, разселени от Украйна със статут на временна закрила, показва, че сред тази общност нагласите към ваксинация са по-скоро положителни. Украинките майки, които живеят на свободен наем и външни адреси, в общия случай вече са преминали с децата си към българския имунизационен календар, по съвет на педиатрите в Украйна. Поради процеса на миграция и различните етапи на пристигане и установяване в България, сред дошлите след юли 2022 г. все още има нужда от наваксване със задължителните ваксини, но процесите са започнали. Най-активни в това отношение са майките на деца, които са решили да ги запишат в български детски гради и училища. Известен скептицизъм към ваксините и изчакване по отношение на имунизациите се наблюдават най-вече сред настанените по хуманитарната програма лица, чиито деца се обучават онлайн в Украйна и остават като цяло частично изолирани от социалния живот в България.

Причината за скептицизма към ваксините в Украйна сред част от украинските бежанци е фактът, че безплатните ваксини в Украйна са предимно с произход от Индия и са от типа „живи“ – като в този случай се съобщава за множество неприятни постимунизационни симптоми, напр.: продължителна висока температура, подуване на мястото на ваксинация, изтръпване на крайници. Множеството

от украинските бежанци обаче вече са информирани, че ваксините в България са с произход от Франция и Белгия, и са не просто съгласни, но дори и благодарни за тази възможност в България, защото преди в Украйна за тях това е било платена услуга. Сред някои украински майки, разселени в България, дори се наблюдават изключително проактивни ваксинационни нагласи и те са ваксинирали децата си с „Бексеро“, „Превинар“, „Ротарикс“ и „Хексима“ – закупени от Гърция, Австрия или Литва. Тяхната надежда е, че България ще намери решение и тези ваксини ще бъдат достъпни за всички², дори и срещу заплащане, за да не се налага да пътуват допълнително извън страната.

Изследването показва, че в достъпа си до здравеопазване разселените лица от Украйна с предоставена временна закрила в Република България се сблъскват с различни трудности. Те произтичат основно от структурирането на здравната система в страната и в този смисъл затрудняват по сходен начин и българските граждани. Неравномерното разпределение на болничната и доболничната помощ в България фактически оставя част от украинските бежанци без достъп до здравеопазване – защото част от тях към момента са икономически уязвима съвкупност, която страда от т.нар. „култура на бедността“: не са здравноосигурени, нямат регулярни доходи или доходите, които имат, не им позволяват да покриват всички нововъзникнали разходи на територията на България (за наем, увеличени разходи за живот, произтичащи от различните ценови нива, и др.) и живеят при голяма икономическа несигурност. По отношение на детското здравеопазване се откроява липсата на достатъчно педиатри и на специализирана спешна помощ за деца. Онези бежанци, които са успели да намерят педиатър или ОПЛ за детето си, са по-скоро доволни от отношението на лекарите и са намерили начин за комуникация с тях, доколкото много лекари говорят руски или английски език, или двете страни се разбират взаимно на родните си езици (украинските бежанци говорят на руски, а лекарите на български).

² В момента „Ротарикс“ и „Хексима“ са налични в ограничени количества и съгласно заповед на МЗ ОПЛ не поставят тези ваксини на украински бежанци, а им предоставят „Пентаксим“ и допълваща ваксина за Хепатит Б.

НАГЛАСИ КЪМ ПРИЛАГАНЕТО НА БЪЛГАРСКИЯ ИМУНИЗАЦИОНЕН КАЛЕНДАР ПРИ ДЕЦА

СПОРЕД СВОИТЕ НАГЛАСИ КЪМ ИМУНИЗАЦИОННИЯ КАЛЕНДАР И ПОВЕДЕНИЕТО, В СЛУЧАЙ НА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ИЗБОР СЕ ОТКРОЯВАТ ЧЕТИРИ ОСНОВНИ ГРУПИ РОДИТЕЛИ НА ДЕЦА ДО 4 Г.

61%

от родителите са в подкрепа на задължителните ваксини и биха поставили всички или дори допълнителни ваксини.

3,8%

В допълнение на тази група са други **3,8%**, които смятат, че към имунизационния календар трябва да се добавят допълнително и други ваксини.

13%

от родителите са за по-голяма свобода на избора и намаляване на броя на задължителните ваксини. Те биха поставили на детето си само част от ваксините от имунизационния календар.

8%

Около **8%** от родителите смятат, че никоя от ваксините не трябва да е задължителна. Тази група се разделя на две по отношение на това дали би сложила само част от ваксините на своето дете/деца или нито една.

КОЯ Е ОСНОВНАТА ПРИЧИНА ДА ВАКСИНИРАТЕ ДЕТЕТО/ ДЕЦАТА СИ?

ПРИТЕСНЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ ПРИ ВАКСИНИРАНЕ

Причини за отказ:

Основната причина за родителите е **възможността от странични ефекти.**

Най-разпространените притеснения са свързани също с **качеството на ваксините и наличието на вредни съставки в тях.**

Медицинските специалисти значително по-често от родителите отдават отказа от ваксина на **вярата във фалшиви новини.**

Родителите много по-често вярват, че **вредите са повече от ползите.**

Данните сочат, че част от притесненията са значително по-отчетливо изразени сред родителите, които не ваксинират децата си – *страховете от причиняване на аутизъм, разбирането за изграждане на*

собствен имунитет, както и тезата, че заболяванията, за които се поставят ваксините, вече не съществуват или се лекуват с терапия, която е по-щадяща от ваксината.

ТРЕВОГИ, КОИТО РОДИТЕЛИТЕ СПОДЕЛЯТ ПРЕД ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ

50,9%

Основните притеснения, които родителите споделят с лекарите, са свързани с **възможни странични ефекти от ваксините (50,9%)** и дали детето ще вдигне **температура след ваксинацията (40,6%)**.

29,7%

Около 30% от лекарите съобщават и за притеснения, свързани с **отключване на различни заболявания (напр. от аутистичния спектър) (29,7%)**.

Приблизително всеки четвърти лекар се е сблъсквал и с въпроса **дали ваксината може да разболее детето при поставянето ѝ**.

Относително по-често са били задавани и въпроси, свързани с **възможни алергични реакции към ваксината**.

КОИ СА ОСНОВНИТЕ ПРИЧИНИ, ПОРАДИ КОИТО НЯКОИ РОДИТЕЛИ ОТКАЗВАТ ДА ВАКСИНИРАТ ДЕЦАТА СИ!

*всички причини

	ОПЛ	Основна извадка	Родители, чиито деца не са ваксинирани по техен избор
Притесняват се от възможни странични ефекти от ваксините	59,4%	62,7%	58,2%
Вярват на фалшиви данни/новини/информация	46,3%	25,5%	33,0%
Вярват, че във ваксините има вредни съставки	29,1%	32,6%	45,6%
Вярват, че ваксините причиняват аутизъм/забавяне на развитието на децата	29,1%	20,3%	28,6%
Ниска грамотност	27,1%	29,3%	43,4%
Нямат доверие в качеството на ваксините	23,4%	39,2%	48,4%
Вярват, че вредите от ваксините са повече от ползите	14,3%	26,0%	40,1%
Смятат, че децата им не са в риск да се разболеят от тези болести	13,7%	14,7%	14,8%
По съвет на близък/друг родител	12,6%	8,8%	9,9%
Познават дете/деца, които са с влошено здравословно състояние след ваксинация	11,7%	16,2%	19,8%
Вярват, че от ваксините няма полза	10,0%	18,9%	26,4%
Поради началото на пандемията	9,7%	9,2%	13,7%
Искат детето само да изгради имунитет	8,0%	14,9%	19,2%
Вярват, че ваксините могат да доведат до стерилитет	7,4%	0,0%	0,0%
Заболяванията, за които са ваксините вече не съществуват	3,7%	8,6%	8,8%
По религиозни причини	2,9%	9,7%	13,7%
По съвет на лекар	1,1%	2,6%	1,1%
Лечението на самите заболявания, за които са ваксините, е по-щадящо от ваксината	0,9%	4,4%	2,7%

РОЛЯТА НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ В ПРОЦЕСА НА ВАКСИНАЦИЯ

99,5%

от ОПЛ съветват родителите да ваксинират своите деца с всички ваксини от задължителния имунизационен календар.

83,7%

от ОПЛ се обединяват около мнението, че ваксините от имунизационния календар на децата на възраст от 0 до 6 години трябва да останат задължителни.

92%

ОПЛ отхвърлят твърдението, че ваксините да имат тежки странични ефекти.

78%

ОПЛ посочват, че в своята практика нямат деца от 0-6 год., които не са ваксинирани със задължителни ваксини.

80%+

Над 80% от ОПЛ заявяват, че отговарят изчерпателно на всички въпроси на родителите, свързани с ваксините.

КОМУНИКАЦИЯ МЕЖДУ ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ И РОДИТЕЛИТЕ

Близко половината от ОПЛ заявяват, че са срещнали известни затруднения или са имали трудности при комуникацията с родители.

Една от основните причини според ОПЛ е неинформираността или липсата на достатъчно осведоменост у родителите срещу кои заболявания са ваксините от имунизационния календар и кога се поставят.

Сред останалите причини, които затрудняват комуникацията на ОПЛ с родителите, са:

Страхове и притеснения от странични ефекти на ваксините;

Незаинтересованост на родители по отношение имунизацията на децата;

Разпространение на негативни възгледи, дезинформация и заблуди относно ваксините;

Проблеми с разбирането и комуникацията с хора с ниско ниво на образование, както и с представители на етнически малцинства.

ПРЕПОРЪКИ НА ОБЩОПРАКТИКУВАЩИТЕ ЛЕКАРИ

Да се повиши информираността сред родителите за ползите от ваксините и тяхната безопасност;

Да се засилят контролът и борбата с дезинформацията относно ваксинирането;

Да се актуализира имунизационният календар;

Да се реализират допълнителни обучения сред ОПЛ и младите лекари;

Да се повиши ефикасността на логистиката при доставката на ваксини;

Да се засили сътрудничеството между отделните институции, имащи отношение към ваксинационния процес в България.

КАКВО МОЖЕ ДА ДОВЕДЕ ДО ПРОМЯНА НА РЕШЕНИЕТО НА РОДИТЕЛИТЕ, КОИТО НЕ ВАКСИНИРАТ ДЕЦАТА СИ?

■ опл ■ ** Родители, които не са ваксинирали децата си по свой избор

*Отговори, посочени в опция «друго» от конкретна целева група

**База: Родители на 82 деца, които не са ги ваксинирали по свой избор

АНТИВАКСИНАЛЕН ПОДХОД -ХАРАКТЕРИСТИКИ

затворени в малки и специфични групи;

относително рядко търсят подкрепа от медицински лица преди да спрат ваксинацията на децата си.

43%

основен източник на информация – други родители. Малко над 43% споделят, че са потърсили информация от родители, с които общуват, а 35,1% – от родители, които вече са се отказали от ваксините. 23% са получили информация от родители на деца със специфични заболявания;

26,8%

26,8% от родителите, които не са ваксинирали децата си, са потърсили лекар, който да споделя техните възгледи.

25,4%

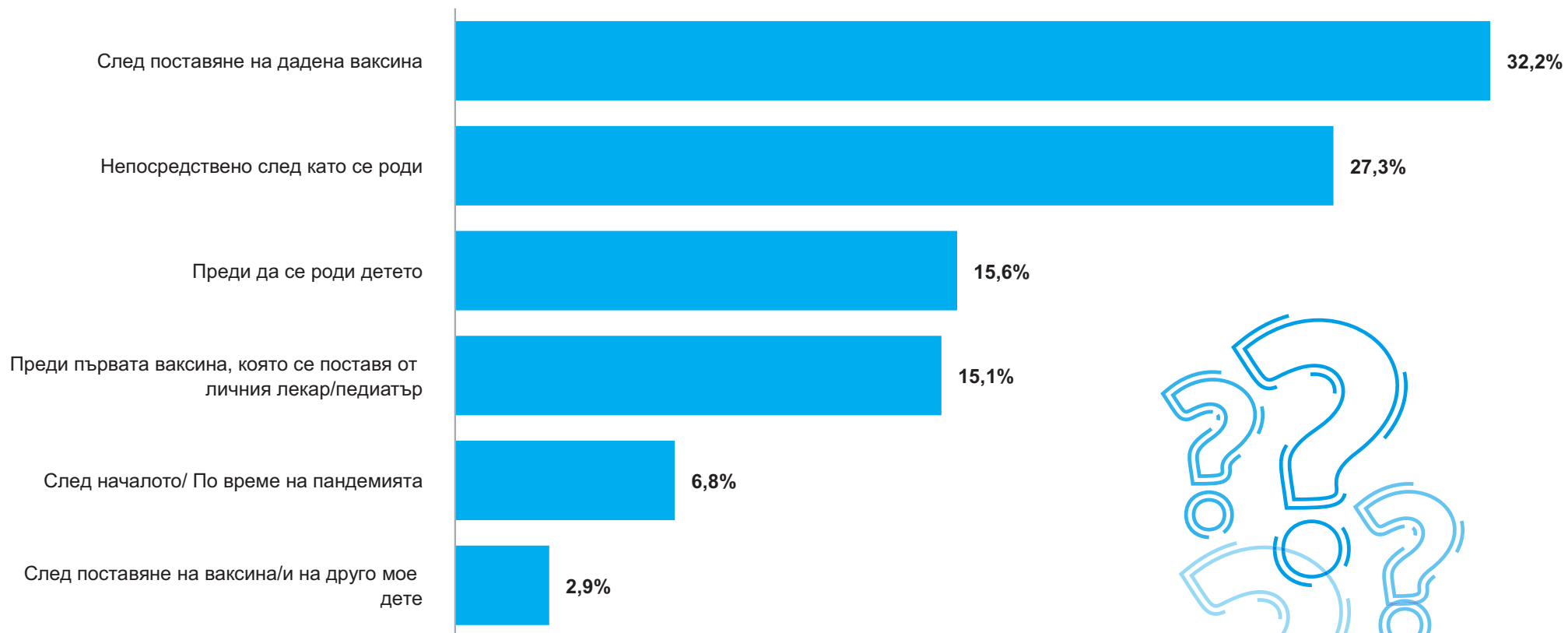
25,4% от родителите споделят, че липсата на ваксинация е наложила спирането на детето от детска ясла/детска градина.

13,7%

13,7% са се опитали да получат нерегламентирано бележка за поставена ваксина, а 7,3% - за заболяване.

КОГА ВЗЕХТЕ РЕШЕНИЕ ДА НЕ ВАКСИНИРАТЕ ИЛИ ДА СПРЕТЕ ДА ВАКСИНИРАТЕ ДЕТЕТО СИ?

ВАКСИНИ, ИЗВЪН ИМУНИЗАЦИОННИЯ КАЛЕНДАР

1

47%

от родителите, които ваксинират децата си със задължителните ваксини от имунизационния календар, не биха поставили допълнителни ваксини на детето си.

Други **38%** не са поставяли допълнителни ваксини, тъй като не знаят за такива.

38%

2

3

47%

Малко под 14% са родителите, които са поставили и допълнителни ваксини на детето си, а **1,7%** твърдят, че биха поставили и допълнителни ваксини, но детето им към момента е все още малко.

НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИНФОРМАЦИЯ

47,9%

Около половината от родителите на деца на възраст от 0 до 4 години търсят информация за всяка ваксина, която се поставя на детето им (**47,9%**).

Близо **23%** споделят, че се интересуват само от някои определени ваксини и не са търсили допълнителна информация за всички.

23%

29,2%

Делът на родители, които не търсят информация за ваксините, които се поставят на детето им е **29,2%**.

КОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ СЕ ОТНАСЯ ДО ВАС И ВАШЕТО ДЕТЕ:

ПО КОИ ОТ СЛЕДНИТЕ ТЕМИ БИХТЕ ИСКАЛИ ДА ПОЛУЧИТЕ ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ?

ПРЕПОРЪКИ НА РОДИТЕЛИТЕ

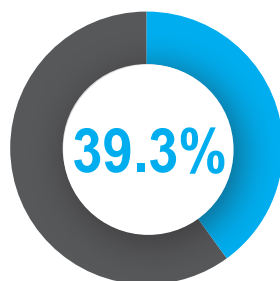
Родителите показват интерес към почти всички предложени теми, по които биха могли да получат допълнително информация.

На първо място се поставя нуждата от разясняване на възможните нежелани реакции от ваксините.

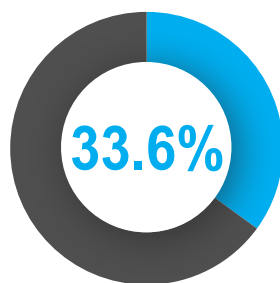
В отговор на влошеното доверие към информацията, поместена в интернет – голяма част от родителите **биха искали да се създаде специализиран сайт** с информация за всяка предстояща ваксина **(43%)**.

Провеждането на информационни кампании по темата, също се подкрепя от висок дял родители **(39,3%)**.

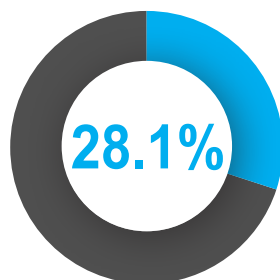
КОЕ ОТ СЛЕДНИТЕ БИ БИЛО ПОЛЕЗНО ЗА ВАС ПО ОТНОШЕНИЕ НА ВАКСИНИРАНЕТО НА ВАШЕТО ДЕТЕ/ВАШИТЕ ДЕЦА?

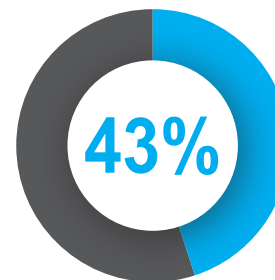
Публични информационни кампании за ваксините

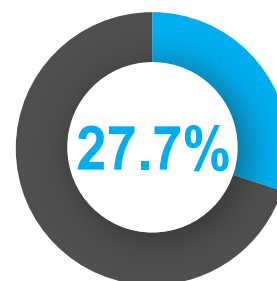
По-добра комуникация с личния лекар/педиатъра

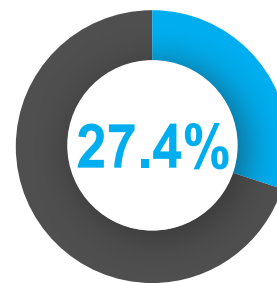
Повече изказвания в медиите на специалисти по темата

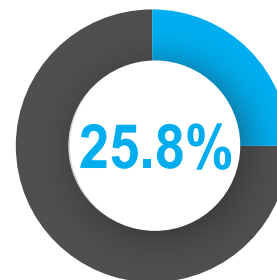
Специализиран сайт с информация за ваксините

Получаване на информационна листовка преди поставянето на ваксини

Получаване на информация свързана с производителя на ваксини

Специализирана телефонна линия за консултация